

Pytania i odpowiedzi dotyczące

nowej podstawy programowej przedmiotu technika

1. **Wskazane jest, aby przygotowanie do uzyskania karty rowerowej odbywało się w ramach specjalnego kursu organizowanego w ramach realizacji godzin do dyspozycji dyrektora szkoły. W rozporządzeniu wskazano, że godziny do dyspozycji dyrektora szkoły mogą być przeznaczone na zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w szczególności na zajęcia związane z kształtowaniem aktywności i kreatywności. Czy godziny do dyspozycji dyrektora nie służą realizacji podstawy programowej?**

W rozporządzeniu (§ 3) dookreślono również, że organ prowadzący szkołę, **na wniosek dyrektora szkoły**, może przyznać nie więcej niż 3 godziny tygodniowo dla każdego oddziału (grupy międzyoddziałowej lub grupy międzyklasowej) w danym roku szkolnym **na okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych**, realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych, zajęć z języka migowego oraz zajęć z geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa.

W komentarzu (pkt III.7) uzasadnia się też celowość organizowania kursów przygotowujących uczniów do uzyskania karty rowerowej: „Będzie to bardzo ważny element edukacyjny, ponieważ uczeń po raz pierwszy weźmie udział w szkoleniu (pozaekcyjnym), które pomoże mu w zdobyciu pierwszego uprawnienia w zakresie ruchu drogowego. Uczestniczenie w takim kursie nie tylko przygotowuje ucznia do uczestnictwa w ruchu drogowym, ale także uczy odpowiedniego podejścia do procesu zdobywania wiedzy i umiejętności. Będzie to procentowało w dalszej jego edukacji. Warunkiem prawidłowej organizacji szkolnych kursów przygotowujących do uzyskania karty rowerowej jest opracowanie regulaminu, który powinien określać m.in. warunki dotyczące uczestnictwa w kursie, jego zaliczenia, czasu trwania kursu itp.”

oraz proponuje się skorzystanie ze szkoleń organizowanych w Wojewódzkich Ośrodkach Ruchu Drogowego: „Szkoła może również nawiązać współpracę z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego, jeżeli taki funkcjonuje w najbliższej okolicy. Instytucja ta może zorganizować szkolenie przygotowujące uczniów do uzyskania karty rowerowej. Zgodnie z zapisami znowelizowanego Prawa o Ruchu Drogowym: „Do zadań ośrodka należy: (...) organizowanie zajęć dla uczniów ubiegających się o kartę rowerową”.

Oczywiście forma prowadzenia zajęć przygotowujących uczniów do uzyskania karty rowerowej zależy od nauczyciela. Ważne jest to, aby treści z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD) nie zdominowały praktycznego charakteru przedmiotu.

2. **W rozporządzeniu zapisano: „Dopuszcza się organizowanie zajęć przygotowujących do uzyskania karty rowerowej nie tylko podczas przedmiotu technika, ale również podczas innych zajęć, np. godzin z wychowawcą”. Czy oznacza to dowolne zajęcia wymienione w ramowych planach nauczania? Kto powinien je prowadzić – wychowawca?**

Tematyka bezpieczeństwa w ruchu drogowym ma **charakter interdyscyplinarny**. Wszyscy nauczyciele powinni być świadomi współodpowiedzialności za jakość przygotowania uczniów do uczestnictwa w ruchu drogowym. Zagadnienia, które wspierają uczniów w przygotowaniu się do uzyskania karty rowerowej oraz bezpiecznego i świadomego uczestnictwa w ruchu drogowym, można znaleźć w podstawach programowych wielu przedmiotów, nie tylko techniki.

Przykłady możliwości realizacji treści dotyczących BRD na innych przedmiotach szkolnych:

- **technika** – budowa roweru, przepisy ruchu drogowego;
- **przyroda** – praca mięśni, rekreacja, zachowanie się podczas wypadku;
- **wychowanie fizyczne** – umiejętność jazdy na rowerze;
- **historia** – wpływ techniki na środowisko naturalne i życie człowieka, historia roweru;
- **etyka** – moralne aspekty postępowania w ruchu drogowym;
- **godziny z wychowawcą** – zasady zachowania się podczas wycieczek.

Aby zaistniała poprawna koordynacja międzyprzedmiotowa, ktoś powinien czuwać nad odpowiednim podziałem treści. Rolę tę może spełniać szkolny koordynator BRD lub zespół ds. BRD powołany przez dyrektora szkoły.

Formy realizacji treści związanych z BRD na godzinach z wychowawcą (przykłady):

- **pogadanki** na temat przepisów ruchu drogowego, bezpiecznych zabaw podczas ferii;
- **ćwiczenia** w prawidłowym przechodzeniu przez jezdnię;
- **prezentacje** filmów dotyczących bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
- **zwracanie** uwagi podczas wycieczek, spacerów na prawidłowe zachowania w ruchu drogowym;
- **przygotowanie** z uczniami np. apelu poświęconego bezpieczeństwu na drodze;

- **włączanie** rodziców w proces przygotowania uczniów do prawidłowych zachowań w ruchu drogowym.

3. W ramach techniki uczeń ma nauczyć się udzielania pierwszej pomocy. Jakie są typowe sytuacje zagrożenia (ważne do konstruowania programu nauczania, liczby godzin)? Czy nauczyciele techniki powinni mieć uprawnienia do nauczania pierwszej pomocy w szkole?

Lekcje techniki mają charakter praktyczny, co oznacza, że uczniowie wykonują różnego rodzaju działania techniczne, posługując się narzędziami, przyborami i urządzeniami technicznymi. Niedopuszczalne byłoby, aby nauczyciel nie przygotował uczniów do bezpiecznego korzystania z narzędzi warsztatowych.

Dlatego też podstawa programowa duży nacisk kładzie właśnie na bezpieczeństwo podczas zajęć techniki. We wnioskach i rekomendacjach (pkt II.3) zaleca: „Uczniowie przed zajęciami praktycznymi powinni być przeszkoleni z zakresu bezpiecznego używania narzędzi do obróbki ręcznej i urządzeń do obróbki mechanicznej (np. wiertarki) oraz udzielania pierwszej pomocy. Zagadnienia z tym związane powinny być powtarzane przy każdej wykonywanej konstrukcji. Tylko systematyczne przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP) i regulaminu pracowni ukształtuje u uczniów prawidłowe nawyki postępowania technicznego zarówno w czasie zajęć szkolnych, jak i w przyszłej pracy zawodowej. Postulat zapewnienia uczniom bezpieczeństwa stanowi podstawę założenia, że **prace wytwórcze uczeń może wykonywać wyłącznie pod nadzorem nauczyciela**”.

Przeszkolenie z zakresu BHP obejmuje m.in. zagadnienia takie jak: zasady korzystania z pracowni technicznej, regulamin pracowni technicznej; BHP – znaki, zasady, telefony alarmowe; poznanie zasad rozmieszczenia i organizowania sobie miejsca pracy w pracowni technicznej oraz **analizowanie sytuacji zagrażających zdrowiu podczas pracy z urządzeniami, aby uczeń mógł zapobiec sytuacjom zagrażającym bezpieczeństwu swojemu i innych podczas pracy z narzędziami i urządzeniami technicznymi**. Uczeń musi poza tym wiedzieć jak postąpić, gdy zdarzy się wypadek podczas pracy: jak udzielić pierwszej pomocy (np. przy porażeniu prądem, przy skaleczeniu itp.), kogo i jak powiadomić itp.

Nauczyciel, który ma uprawnienia do nauczania techniki, ma również kompetencje do przeszkolenia uczniów w zakresie BHP, tak jak każdy inny nauczyciel, np. chemii, fizyki czy wychowania fizycznego. Musi być świadomy odpowiedzialności za bezpieczeństwo uczniów podczas swoich lekcji. W przygotowaniu uczniów do udzielania pierwszej pomocy nauczyciel może skorzystać ze wsparcia profesjonalnego szkoleniowca – np. zaprosić na lekcję ratownika medycznego lub nauczyciela przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa. Była to procedura stosowana do tej pory

bardzo często. Wielu nauczycieli techniki ma przygotowanie do udzielania pierwszej pomocy po specjalistycznych szkoleniach z tego zakresu organizowanych w ramach dokształceń z bezpieczeństwa ruchu drogowego.